

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо криміналізації незаконного переміщення підакцизних товарів: Проект Закону України від 29.12.2020 № 4556. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70770

4. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо криміналізації переміщення та дій, спрямованих на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю та поза митним контролем: Проект Закону України від 18.01.2021 № 4556-1. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=70840

УДК 343.848(043.2)

Стремецька А.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна
Науковий керівник: Шведова Г.Л., к.ю.н., доцент

ПЕНІТЕНЦІАРНА ПРОБАЦІЯ В УКРАЇНІ: СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Закон України «Про пробацію» дає визначення її видам, серед яких пенітенціарна пробація – це підготовка осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення з метою трудового і побутового влаштування таких осіб після звільнення за обранням ними місцем проживання. Мета пробації – забезпечення безпеки суспільства шляхом виправлення засуджених, запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинувачених, з метою прийняття судом рішення про міру їхньої відповідальності [1]. Згідно з Правилами РЄ метою служби пробації є «зменшення повторних засуджень шляхом встановлення позитивних взаємин з правопорушниками для здійснення контролю (включаючи нагляд в необхідних випадках), керівництва і надання їм допомоги, а також залучення їх в суспільне життя. Таким чином, пробація сприяє забезпеченню безпеки суспільства і справедливому здійсненню правосуддя» [4, с. 134]. В даному положенні пенітенціарній пробації приділено більшу увагу, зокрема, в контексті «надання допомоги» та «залучення в суспільне життя». Отже, європейська спільнота намагається досягти суспільної безпеки перш за все не «тюремною репресією», а позитивними взаєминами з порушниками

закону, наданням їм шансу повернутися до нового повноцінного життя. Та міжнародна практика демонструє різні підходи. У Кримінальних кодексах Англії, США, Швеції інститут включений у систему видів покарань. В інших державах (Канада, Норвегія, Швейцарія) сутність пробації полягає у здійсненні, з одного боку, нагляду та контролю, а з іншого – індивідуальної роботи з правопорушником, його супроводі та підтримці, й сконцентрована більше на виправленні ніж на покаранні, що обумовлено її ресоціалізаційним спрямуванням [6, с. 167].

У 2019 р. в Україні в рамках пенітенціарної пробації її органами отримано 11396 запитів від УВП (установ виконання покарань) щодо вирішення питань засуджених, які готуються до звільнення. У межах загальної кількості запитів позитивних відповідей щодо проживання – 82%, працевлаштування – 95%, соцпатронажу осіб до 35 р. – 86%, влаштування до спецустанов осіб старше 35 р. – 73% [5]. 27.05.2020 р. між Департаментом з питань виконання кримінальних покарань, ЦОЗ ДКВС України, Центром пробації та благодійною організацією «ВІЛЬНА ЗОНА» підписано Меморандум про співпрацю, що заклав співпрацю 24 районних підрозділів пробації з 25 УВП. 424 засуджених були охоплені пілотним проектом, складено 308 оцінок ризиків та потреб, 307 індивідуальних планів підготовки до звільнення. Заходи виконано на 79%. Засудженими пройдено 231 програму соцієнтеграції та курсів. Отримано 473 послуги. Як результат – 149 колишніх засуджених успішно інтегрувалися в суспільстві [3].

У проєкті нового Кримінального кодексу України від 17.01.2021 р. за злочин передбачено основні види покарання у вигляді лише штрафу та ув'язнення. Останнє полягає у строковому триманні та ресоціалізації засудженого в установі виконання покарання, встановлюється на строк 3 міс. – 20 р., а за злочини проти міжнародного гуманітарного права, пов'язані з умисним позбавленням життя людини, – до 30 р. Незважаючи на такі «новації», слово «пенітенціарний» згадується лише у ст. 3.4.7. «Пробаційний арешт» як його вид [2].

Дослідник Дмитро Ягунов, у свою чергу, вважає, що мета виправлення є педологічним реабілітаційним міфом, і в переліку цілей класичного покарання реабілітація займає маргінальне становище, а її міфологізація набуває ще більшого виміру з огляду на негативний вплив по обидва боки ґрат [7, с. 207-208]. Отже, зміна прокримінального мислення правопорушника та фактичне його тримання у в'язниці й досі залишається дилемою. Нас зацікавила сутність пенітенціарної пробації не як другорядного чи кінцевого інструменту досягнення цілей пробації, а як того її напряму, який за своєю природою є першочерговим і особливо потрібним для нового демократичного та соціально спрямованого українського середовища.

Література

1. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 № 160-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19#Text>
2. Текст проєкту нового Кримінального кодексу (контрольний проєкт КК 17.01.2021). URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2021/01/18/kontrolnyj-proekt-kk-17-01-2021.pdf>
3. Огляд результатів діяльності державної установи «Центр пробації» за 1 півріччя 2020 року. Офіційний веб-сайт пробації України. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Fnp78Tdk4J1rjPgZD2IhfS1hNrLcZ1nu/view>
4. Рекомендація CM/Res (2010)1 Комітету Міністрів державам – членам про Правила Ради Європи про пробацію (Прийнята Комітетом Міністрів 20 січня 2010 року). Офіційний веб-сайт пробації України. URL: https://www.probation.gov.ua/?page_id=207
5. Розвиток пробації в Україні. Підсумки 2019 року. Офіційний веб-сайт пробації України. URL: https://drive.google.com/file/d/1EfSjEm0VvIA_6cid-v23mHIYs5fIvGEr/view
6. Татаренко Г.В. Служба пробації в Україні: проблеми законодавчого регламентування. *Молодий вчений*. 2019. № 3(1). С.165-169.
7. Ягунов Д. Сучасний стан та перспективи пробації в Україні: до питання філософії, цілей та показників. *Evropsky politicky a pravni diskurz*. 2018. Vol. 5, Iss. 4. С. 205-215.

УДК 343.6(043.2)

Телевяк М.В., Андріяшина І.О., здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь, Україна
Науковий керівник: Бодунова О.М., к.ю.н.

НЕЗАКОННА ЛІКУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ: КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗАПОБІГАННЯ

На сьогодні проблема запобігання здійснення лікувальної діяльності особами, що не мають належної медичної освіти є дуже важливою. Оскільки, на підставі вивчення статистичних й отриманих емпіричних даних встановлено, що кількість випадків грубого порушення прав людини, шляхом здійснення незаконної лікувальної діяльності, зокрема, завдання шкоди здоров'ю або з летальними наслідками для пацієнтів, протягом 15 років коливалася в різних межах, причому останніми роками спостерігалася тенденція до збільшення кількості таких порушень.

Під час дослідження даної теми нами було проаналізовано кількісні і якісні показники незаконної лікувальної діяльності які показали досить